

HOOFDPIJN

Naar aanleiding van de Clinische les van prof. dr J. G. VAN MANEN (*N. T. v. G.* van 10 Februari 1951) wilde ik U vragen:

Heeft nicotine een therapeutische c.q. voorbehoedende werking bij scotoma scintillans? Mij zijn namelijk drie gevallen bekend (waarvan twee van zeer nabij) waarbij de aanvallen van scotoma scintillans achterwege bleven, wanneer de betrokkenen regelmatig rookten, en weer verschenen, wanneer de betrokkenen ongeveer 2 weken niet hadden gerookt. Voor zover mij bekend wordt bij scotoma scintillans het roken juist verboden.

Utrecht, 18 Februari 1951

A. J. REYNDERS

Invloed van roken op scotoma scintillans is mij onbekend, zowel in positieve als in negatieve zin. Wat de verklaring betreft van de door collega REYNDERS vermelde waarneming, zou wellicht een dempende werking van nicotine op de hypothalamus kunnen worden aangenomen. Immers in dit centrum kan men de beide in de clinische les vermelde aetiologieën samenbrengen: ROWBOTHAM, uitgaand van de angioneurotische hypothese, wees er op dat de sympathische verzorging van de grote vaten van het hoofd onder contrôle van de hypothalamus staan, terwijl MOEHLIG en PINO, als aanhangers van de hypophysaire hypothese, via de (nu genoegzaam bekende) functionele invloeden van de hypothalamus op de hypophyse de essentiële stoornis in het hypothalamische systeem zochten. Misschien bestaat er een parallelisme met de lang bekende gunstige werking van kinine op scotoma scintillans; een oude combinatie van mixtura cum extr. chinae 300, met brom. natr. 20 en luminal 0,5, 2 × daags één lepel, geeft vaak een gunstig resultaat.

J. G. VAN MANEN

's-Gravenhage, 1 Maart 1951

HET ULCUSLIJDEN OP ZEER HOGE LEEFTIJD

In het belangwekkende artikel van collega J. TEN KATE onder bovenstaande titel (*N. T. v. G.*, 3 Maart 1951, bl. 689), waaruit blijkt, dat hij zich niet stoort aan de raad van ARISTOTELES, nooit goed te doen aan een oude man 1), en ook bewijst van een andere mening te zijn dan die cynicus, volgens welke men het beste alle mensen op hun zestigste jaar rustig zou kunnen chloroformeren en „wegmaken”, wordt gezegd, dat volgens Psalm 90 de leeftijd der zeer sterken boven het 70e levensjaar zou beginnen. Dit nu is — gelukkig maar! — een kleine vergissing van 10 jaar: wij moeten — volgens de aangegeven plaats — onze dagen beschouwen als een spinneweb (anni nostri sicut aranea meditabuntur) tot het punt septuaginta; „si autem in potentatibus octoginta anni, et amplius eorum labor et dolor”: 80 jaar is voor de sterken, en hiermede last en narigheid.

Volgens koning SERVIUS TULLIUS valt het begin van de ouderdom in het 46e levensjaar: supraque annum quadragesimum sextum eos seniores appellasse.

Maar zoals het ene blad eerder verwelkt dan het andere, en ook niet iedere wijn even lang goed blijft, zo heeft ook de mens de leeftijd van zijn vaatstelsel, en blijft het woord van CICERO van kracht: Nemo est tam senex qui se annum non putet posse vivere: Niemand is zó oud, of hij denkt nog wel een jaartje langer te kunnen leven. Ook MOZES immers wist — volgens Deuteronomium 34:7 — de 120 jaar te halen, terwijl zijn oog nog onverduisterd was, en zijn tanden nog niet los stonden: non caligavit oculus ejus, nec dentes illius moti sunt.

Daar men nu wél zijn tanden kan overleven, niet echter zijn tong of zijn maag, welke laatste als de staf van onze ouderdom pleegt te worden beschouwd 2), is het verheugend, uit het aangehaalde artikel te kunnen opmaken, dat het ulcus ventriculi senilis met succes kan worden geopereerd.

Rotterdam, 3 Maart 1951

A. G. J. HERMANS

1) Bedoeld is, dat deze niet lang meer zijn dankbaarheid kan tonen.

2) Met de andere staf, die het de grijsaard, gebogen zoekend naar iets wat hij niet verloren heeft, mogelijk maakt met drie benen op zijn laatste benen te gaan, schijnt hij te kloppen op de deur van moeder aarde, vragend om te worden binnen gelaten.